теті. Викладав у Військово-морській академії у Фіуме (Хорватія), Віденському і Празькому університетах. Був державним радником з електротехніки Чехії та Моравії. Автор понад 50 наукових праць українською, німецькою і англійською мовами. Знавець стародавніх мов, співавтор перекладу Біблії українською мовою разом з Кулішем та Нечуєм-Левицьким.

У1915 р. видрукував книгу «Україна та її міжнародне значення», в якій стверджував: «Самостійність України є, на наш погляд, ключем до мирної зали Європи»[11].

З Парижем пов'язане ім'я всесвітньо відомого математика з Полтавщини Михайла Остроградського. Навчався у Харківському університеті, слухав лекції видатних європейських вчених, зокрема П. Лапласа, А. Ампера в Парижі. Там же посідав кафедру математики у коледжі Генріха IV. Сформулював загальний варіаційний принцип для консервативних систем, запропонував формулу перетворення трійних (кратних) інтегралів (названу його ім'ям). Автор фундаментальних праць з математичного аналізу, математичної фізики, аналітичної механіки, гідромеханіки, теорії пружності, балістики. Член-кореспондент Паризької Академії наук, Російської, Туринської, Римської, Американської академій, почесний доктор Київського, Московського та багатьох інших університетів. До 200-річчя з дня народження вченого ЮНЕСКО внесло його ім'я до переліку видатних математиків світу.

Українська земля подарувала Франції лауреата Нобелівської премії (1992) в галузі фізики Жоржа Шарпака (народився 1 серпня 1924 р. в Дубровиці на Рівненщині). Навчався у престижних паризьких вузах, вивчав експериментальну фізику. Слухав лекції Ф. Жоліо-Кюрі, а згодом працював у лабораторії ядерної хімії Інституту Радію під його безпосереднім керівництвом. Багато своєї творчої енергії Ж. Шарпак віддав працюючи в Національному центрі досліджень, пізніше у Європейському центрі ядерних досліджень під Женевою. Жорж Шарпак – член Французької академії наук, почесний доктор Женевського університету, професор кафедри Жоліо-Кюрі та Вищої школи фізики та хімії в Парижі.

Наукова еліта – складна система. Всі її елементи знаходяться у формальних і неформальних, явних і прихованих зв'язках між собою. Ця система здатна розвиватися і оновлюватися. В той же час вона дуже крихка, уразлива, і випадання (руйнування) тих або інших елементів може порівняно легко поставити її на межу розпаду. Вириваючи один елемент, інтелектуальна еміграція, як мінімум, утруднює цілісне відтворення еліти. Якщо ж із-за еміграції випадають відразу декілька елементів, розриваються багато структурних зв'язків, то відтворення інтелектуального потенціалу нації взагалі постає під загрозою. Звичайно, еміграція має і позитивні сторони. Вона створює національну діаспору, яка може ставати певною опорою для країни-донора.

Українська інтелектуальна еміграція виконувала щонайменше два рівнозначні завдання: творила передумови для незалежності України та поступу національної культури і науки і створювала інтелектуальний та духовно-культурний продукт світової цивілізації.

[1]Пригожин И. Философия нестабильности // Вопросы философии. – 1991. – № 6. – С. 37. [2]Дослідники інтелектуальної еміграції як явища світової культури, зокрема, Едвард| Сайд розуміють еміграцію: з одного боку, як дійсний актуалізований стан вигнання; з іншого боку, в ширшому сенсі, як метафоричний стан життя поза привілеями, спокусами і впливом певної культури. Див.: Said, Edward. Intellectual Exile: Expatriates and Marginals // The Edward Said Reader. Ed. by Moustafa Bayomi and Andrew Rubin. – New York, 2000. – P. 368–381. [3]В движении добровольном и вынужденном: Постсоветские миграции в Евразии / Под ред. А. Р. Вяткина, Н. П. Космарской, С. А. Панарина. – М., 1999. – С. 21–27. [4]Kouzminov V. UNESCO-ROSTE Project in «Brain Drain» Issues in Europe // Отчет о международном совещании «"Утечка умов" в условиях современной России: внутренние и международные аспекты» / ЮНЕСКО-РОСТЕ. – М., 1992. – С. 88. [5]Несветайлов Г. А. Вопросы социологического исследования интеллектуальной миграции // Отчет о международном совещании «Утечка умов» в условиях современной России: внутренние и международные аспекты» / ЮНЕСКО-РОСТЕ. – М., 1992. – С. 189. [6]Portes A. Economic Sociology and the Sociology of Immigration: A Conceptual Overview // The Economic Sociology of Immigration: Essays on Networks, Ethnicity, and Entrepreneurship / Ed. by A. Portes. – New York, 1995. – P. 1–41; Sassen S. The Mobility of Labor and Capital. – New York, 1988. [7]См.: Dedijer S. Early Migration // Brain Drain / Ed. by W. Adams. – New York, 1968. – P. 9–28. [8]Пулюй – Куліш. Подвижники нації. За загальною ред. проф. Василя Шендеровського. – К., 1997. – С. 45. [9]Пасько І. В. Його праця – подвиг… (до 75-річчя від дня смерті академіка Данила Заболотного) // Українознавство. Календар-щорічник. 2003. – К., 2004. – С. 215–218; Пасько І. В. Інтелектуальний вплив української інтелігенції на петербурзьку академічну школу (наприкінці XIX – на початку XX ст.) // Україна і світ: етнічні, науково-інтелектуальні та освітні виміри. Збірник наукових праць / Упорядн.: І. Грабовська, В. Піскун, В. Сергійчук. – К., 2004. – С. 67–72. [10]Павловский А. Д. Медицина на Западе в годы 1886–1889. Рукопись. 1941. г. Сороки. Молдавия. Опубликовано: Приложение к журналу «Агапіт». – 1999. – № 12. – С. 4–5. [11]Шендеровський В. Славні постаті української науки // У майбутнє – в ім'я України! Матеріали III Всеукраїнського форуму українців. – К., 2001. – 160–161.

Валентина Петрикова

Національний образ інформаційного простору в сучасному глобалізаційному світоустрої

Найбільш «вибуховим» відкриттям в соціальних та гуманітарних науках світової академічної спільноти XX століття стала теорія інформаційного суспільства. Створення нового типу суспільства, як наслідок інформаційної революції другої половини XX століття, сприяло формуванню нової моделі міфологічного світогляду людства. Нова міфологія мала живлячу силу в такій діалектичній константі, що детермінована стосовно всіх сфер сучасної цивілізації і визначає таку головну якісну ознаку розвитку сучасного світового простору, як глобалізація.

Змістовним визначенням впливу глобалізаційних процесів на суцільний національно-державний простір світу стає уніфікація його соціально-культурних складових. Для кожної держави світу, що історично досягала своєї національної ідентичності, постає проблема збереження таких стратегічних пріоритетів як культурна самобутність та національна багатоманітність. Але така стратегія з орієнтацією на збереження національних пріоритетів в глобалізаційному вимірі має ознаки консерватизму, що вступає в суперечність із самими принципами глобалізаційного розвитку.

Можливість конфронтації між країнами, які є носіями і провідниками теоретичної і практичної глобалізації, найчастіше є тим вирішальним фактором формування національної стратегії побудови інформаційного суспільства в кожній окремій державі, терези якої схиляються переважно до приниження значущості національного культурного

підґрунтя або відкритого його ігнорування в суспільстві «нового типу». Такі ознаки національної стратегії стають типовими для країн третього світу, які формують свою зовнішню та внутрішню політику за цільовим спрямуванням досягти рівня економічного, політичного і соціального стану розвитку економічно розвинутих країн світу.

В практиці міжнародних відносин країн третього світу повсякденним змістом дипломатичного протоколу стало поняття «вхождения» відносно словосполучень: «єдиний інформаційний простір», «єдиний економічний простір», «єдиний освітянський простір». Єдність даних просторів на регіональному (континентальному) та світовому рівні обумовлюється глобальними змінами технологічного порядку, які створили новий культовий продукт споживання суспільством – інформацію. Інформація в системному прояві в суспільстві має складну ієрархічну організацію пов'язаних компонентів, через які і визначається «пристосованість» окремо взятої країни до інформаційної спільноти. Така системна компонентність багатьма дослідниками структурована так: інформація, інформатизація, інформаційні технології, інформаційна революція, інформаційний простір, інформаційні потоки, інформаційний суверенітет, інформаційна сфера, інформаційні відносини, суб'єкти інформаційних відносин, інформаційна структура, інформаційні ресурси, інформаційний ринок, інформаційні впливи, інформаційна безпека, захист національного інформаційного простору, інформаційне законодавство, інформаційна політика, державне управління інформаційними ресурсами, право на інформацію[1]. Така семантична єдність компонентів теорії інформаційного суспільства більш відтворює політологічну спрямованість наукових досліджень. Саме через таку спрямованість постіндустріальна тематика стала найпоширенішою в західній політології. Головний акцент в теоретичному обґрунтуванні нового типу суспільства робиться в основному на необхідності удосконалення засобів отримання, обробки і розповсюдження інформації та результатах її використання в економічній сфері. Економісти, розмірковуючи над сутністю глобалізаційних процесів, вносячи свій внесок в філософію інформаційної цивілізації з приходом нового інформаційного продукту, визначили такий новий тип суспільства, як «цивілізація бізнесу»[2]. Не дивлячись на багатоманітність національних економік у світі, XXI століття буде відзначатись кількома загальними принципами суто бізнесового порядку:

– платіжна здатність стає головним критерієм, який визначає доступ до всіх товарів і послуг;

– послуги переважно надаються приватними фірмами, а не державними та громадськими;

– доступ до товару та послуг визначається перш за все ринковими критеріями;

– головним засобом регулювання ринку стає конкуренція на протилежність адміністративному регулюванню;

– товарні відносини стають нормою існування суспільства;

– приватна власність переважає над державною;

– наймана праця стає головною формою організації виробничої діяльності.

Зміст цих загальних визначень мав ознаки міфологічності для світової спільноти в період становлення теорії інформаційного суспільства, тобто в другій половині 1960-х років та 1970-х років, коли існував розподіл країн світу на країни з капіталістичною та соціалістичною економікою.

Реформаційні зміни кінця XX століття, пов'язані з девальвацією комунізму та його економіки, сприяли перетворенню «лозунгових» принципів інформаційного розвитку світової економіки у реальність для країн з різним рівнем політичної пристосованості світогляду націй та економічної адаптації до нових вимог еволюційних змін.

Природно, що теорія інформаційного суспільства є продуктом наукового обґрунтування економічного стану переважно тих країн, які досягли найвищих показників розвитку в період капіталістичної індустріалізації. Науковим підґрунтям виникнення нової теорії стала необхідність «раціональної модернізації» існуючого економічного простору в його виробничій та споживчій складових другої половини XX століття. Тому для визначення поняття «інформаційне суспільство» в світовій науці домінують два параметри новизни: технологічний та економічний. Серед суто гуманітарних та соціологічних параметрів визначення основ інформаційного суспільства присутні культурологічний, просторовий (комунікаційний) та параметр, пов'язаний зі сферою зайнятості населення.

Особливістю сприйняття теоретичних основ інформаційного суспільства, як моделі розвитку для незалежної України, стало розповсюдження ідей технологічного удосконалення та економічних інновацій в перекладених працях Д. Белла, М. Пората, Й. Масуди, Р. Каца, Т. Стоуньєра, О. Тоффлера, М. Кастельса, Д. Тапскота, С. Каннінгема, У. Дайзарта. Перспектива побудови національного інформаційного простору вітчизняними дослідниками, згідно технократичної концепції західної науки, пов'язана з інформатизацією як глобальним явищем загально цивілізаційного порядку. Підтвердженням такої позиції слід вважати наукове обґрунтування вітчизняними вченими відносно сутності самого процесу інформатизації: «це організований соціально-економічний та науково-технічний процес утворення та використання певних знань для задоволення інформаційних потреб та реалізації прав юридичних та фізичних осіб на основі інформаційного ресурсу. Інформатизація передбачає процес інтенсивного проникнення знань у життєдіяльність як окремої особи, так і суспільства в цілому на основі перетворень знань на інформаційний ресурс»[3]. В самому визначенні, що сприймається як політологічна теза, відсутній натяк на національну специфіку впровадження інформатизації в країні, яка знаходиться в ринкових умовах. Визначення також підпадає під ознаки принципу уніфікованості, до якого західні теоретики вдавались ще у 1980-х роках. Підхоплюючи тенденційність розвитку наукового знання щодо сутності процесу інформатизації за принципом соціального детермінізму західних публіцистів, вітчизняна наука теж підкоряється принципам глобалізації і не відтворює концептуальні напрацювання академічної школи України за попередні історичні періоди. Згідно висловів самих представників західної наукової школи, «глобалізація – це тріумф США як ведучої капіталістичної держави, і вимушеним наслідком цього тріумфу стала конкретна «гомогенізація» всього іншого світу»[4].

Як кожне явище якісного порядку, глобалізація має свої негативні ознаки, які переважно замовчуються, не констатуються і не підлягають детальному аналізу, оскільки суперечать загальній меті нового глобалізованого суспільства і вносять суперечності в наукові та соціальні реалії. До таких негативних явищ слід віднести втрату багатоманітності світу, національної означеності та права на самореалізацію нації. Саме ці явища спростовують одне

із найбільш політизованих визначень доцільності глобалізації – «структурування всього світу за західною моделлю принесе світові стабільність»[5]. Як продовжує автор цитованого вислову, включення в процес пристосування своїх національних економічних просторів до вже глобально цивілізованих країн сприяло «посиленню конкуренції та джерелом нестабільності у світі». Цей суто технократичний процес не враховує різні темпи соціального еволюціонування для окремих регіонів світу та окремих націй, що мали різні визначальні, базові фактори свого розвитку, які забезпечили ознаки самоідентифікації нації. Така особливість, як самоідентифікація нації у світовому просторі, не передбачена практикою глобалізації, оскільки вона стає джерелом кризових ситуацій у міжнародних відносинах.

Функцію примирення двох протилежних тенденцій сучасного світоустрою взяла на себе поки що єдина міжнародна організація ЮНЕСКО через затверджену у 1996 році програму «Інформація для всіх»[6]. Навіть при схваленні головних положень Програми всіма країнами-членами ЮНЕСКО, на міжнародному рівні залишаються суперечності та тривають дебати про можливість і необхідність встановлення Нового Світового Інформаційного порядку. Наявність невирішених питань в гуманітарному напрямі міжнародних відносин гальмує процес щодо стратегії побудови інформаційного суспільства. Оскільки Програма ЮНЕСКО, як і всі документи міжнародних міжурядових організацій, носить переважно рекомендаційний характер, тому для багатьох країн світу, за наявності чіткої національної інформаційної стратегії, залишається можливість побудови локальної, в національному вимірі, децентралізованої комунікаційної системи, інформаційні продукти і послуги якої будуть гарантовані державою.

Принципи децентралізації в справі всесвітньої інформатизації, теоретично, не гармонізуються в цілому з принципами світоустрою XXI століття, відтвореними в системі міжнародних відносин в проекті «Нове американське століття», реалізація якого дозволить сформувати третю за історію існування капіталістичних відносин імперію – *pax Americana*[7]. Політологи, аналізуючи цей документ, окреслили головну «імперську» особливість: політика нової імперії щодо всіх сфер інтересів базується на концепції доброзичливого керування. Семантика змісту концепції на перший погляд сповнена суто гуманістичним проявом світової спільноти і сприймається в багатьох тезах проекту як «спосіб для розвитку і просвітництва провінцій». Політика доброзичливої «гегемонії», хоч і має суто демократичний прояв щодо країн третього світу, але за своєю сутністю є імперською, що передбачає централізоване керівництво, амбіційність, нав'язування своїх імперативів, експортування своїх ідей та засобів їх реалізації. Оскільки третя імперія сформувалась на економічних інформаційно-технологічних досягненнях США у другій половині XX ст., тому слід передбачити можливу спрямованість доброзичливості в міжнародному контексті світової інформатизації на розширення ринку збуту та споживання американських інформаційних технологій, продуктів та послуг, як найбільш довершених у світі, на засадах необхідності просвітництва окремих держав.

Розмірковуючи над багатогранністю проявів міжнародних відносин між країнами і континентами світу, які мають на тільки кольоровий окрас на географічній мапі, але і чітку систему національних самоідентичних ознак, постає питання про методологічну довершеність проблеми глобалізації інформаційного простору на рівні локальних структур, перш за все державного формування. Політичний аспект входження в глобалізаційний простір для кожної держави є своєрідним міжнародним рейтинговим показником, особливо для країн, економіка яких більш тяжіє до показників розвинутих держав. В контексті нашої теми це країни колишнього Радянського Союзу, територія яких представляє сферу інтересів США в контексті розвитку і просвітництва провінцій. Суттєвим є економічний аспект, оскільки довершить в цих країнах процес структурування суспільства споживання найбільш довершеного продукту людської цивілізації – інформації. Стратегічним є також науковий аспект, через проблематичність створення національного світоглядного мислення в контексті наукової моделі інформаційного суспільства західних фахівців.

Для України, яка відзначається серед країн СНГ найбільш лібералізованим демократизмом, всі три аспекти є надзвичайно важливі і пов'язані між собою тим історичним надбанням, яке і сьогодні використовується західною наукою як першоджерело інформаційного технократизму. Мова йде про високий, кількісний рівень підготовки фахівців в галузі автоматизованих систем управління, індекс освіченості кадрів на виробництві, промислову базу, яка ще зберегла науково-технічні потужності. Україна дала світові перший комп'ютер у 1950 році. Школа кібернетики, структурно оформлена у вигляді Інституту кібернетики НАН України, сформована теоретиком «безпаперової» інформатики академіком В. Глушковим, праці якого є настільною книгою дослідників багатьох університетських лабораторій США. Розроблені В. Глушковим у 1970–1980-х ідеї щодо електронних грошей, автоматизованих систем управління державними структурами в поєднанні з технологічними винаходами західної кібернетики, сформували економічний напрям в західній теорії інформаційного суспільства. І якщо праці представників цього напряму Ф. Махлупа, М. Пората, Р. Райха, П. Драпера, М. Кастельса відзначаються публіцистичністю і формують економічний «культ інформації», то праці академіків В. Глушкова, С. Лебедєва, В. Міхалевіча, І. Сергієнка, О. Кухтенка викладені за основами математичної логіки, що підкреслює фундаментальність вітчизняних досліджень. На засадах фундаментальної науки сьогодні працює Інститут проблем реєстрації інформації НАН України, який спромігся ще в середині 1990-х років створити унікальний проект локального інформаційного суспільства в межах функціонування всіх державних структур столичного міста – «Програма інформатизації м. Києва».

Сучасний період наукової розробки теорії інформації в Україні має ознаки запозичення та повної наукової легітимізації західних концептуальних положень. Аналіз західних концепцій пристосовується переважно до проблем сфери зовнішньої політики України[8], функціонування систем масової комунікації[9], сутності інформації в суспільно-політичному житті України[10], міжнародної політики в галузі засобів масової інформації[11]. Наукова періодика України містить великий масив проблемних публікацій на рівні опису фактичного стану використання інформації та проходження процесу інформатизації. Ступінь дослідженості інформаційного простору в Україні, який обмежується сучасними ринковими умовами держави, слід охарактеризувати як початковий, «лабораторний» зі всіма атрибутами емпіризму, оскільки увага зосереджена переважно на фактах адаптації вітчизняних реалій до європейських і американських в межах тих положень, які були узагальнені Д. Беллом для постіндустріального суспільства[12].

Створений і обґрунтований публіцистами і науковцями національний образ інформаційного простору в Україні, на жаль, не відтворює в своїх методах дослідження ту суперечливість поглядів на сутність технологічних змін в світовому суспільстві, яка розгорнулась в самій західній науці. Мова йде навіть про об'єктивне заперечення реальності існування інформаційного суспільства як суспільства нового типу. Серед прихильників цієї наукової концепції виділяються своєю аргументованістю праці Е. Гідденса, Ю. Хабермаса, Г. Шиллера, Т. Фрідмана, К. Кумара, Т. Розана, Ф. Уебстера. Єдиним, що пов'язує теоретичні винаходи цих представників історичної, соціологічної, технологічної шкіл західної науки, – це спроба з'ясувати причинно-логічні зв'язки між технологічно підготовленим інформаційним вибухом кінця XX століття та його суттєвими наслідками для людства, чи мали вони революційний характер змін, наскільки фундаментальною категорією є поняття «інформація» та які цільові потреби сприяли штучному культивуванню його в світовому соціумі.

В контексті визначення суттєвих ознак існуючого інформаційного простору в Україні доречно використати як методику оцінювання стану суспільства соціологічну тріаду Ентоні Гідденса, яка базується на відтворенні історії формування суспільства в його організаційно-інституціональній структурі[13]. Аргументованість його наукової концепції підкреслюється ще тим фактором, що вчений в своїй політичній діяльності досліджував шляхи розвитку країн третього світу[14]. За концепцією Е. Гідденса, кожна країна світу, активізуючи свої дії в напрямку інформатизації, вступає в епоху «радикальної модернізації», яка тільки продовжує процес індустріалізації в економіці. Не заперечуючи проти реальності інформатизації в її найвищих технократичних і соціальних показниках, все ж таки вона не наближає країну до «інформаційного суспільства» як наукової моделі.

Історія суспільства в світі, доводить вчений, підтверджує, що суспільство було інформаційним з самого початку. Еволюція суспільства в його національно-державному прояві одвіку йшла шляхом удосконалення своєї структурної організації. Удосконалення завжди передбачало ускладнення структури. Останнім таким ускладненням став перехід від «традиційного» суспільства до суспільства з фабричним виробництвом, бюрократією, урбанізацією, наукою, новими відносинами до природи, множиною новацій в суспільних інститутах та громадських відношеннях. Якісні ознаки в межах наукової технологізації отримало поняття «модернізація», рухомою силою якого стає соціальний рефлекс. Теорія рефлексивної модернізації Е. Гідденса дозволяє пояснити, чому міф про новий інформаційний тип суспільства, сформований як політичний курс окремих держав, було підтримано багатьма країнами світу. Головна причина – недостатній рівень модернізації організаційно-інституціональної структури суспільства за умов їх політичного і економічного відставання або переходу від однієї форми соціального розвитку до другої.

Україна, на перший погляд, безапеляційно сприйняла основні постулати нового інформаційного суспільства і означила основні його категорії в своїй законодавчий базі (Закон України «Про інформацію» (1992 р.); Закон України «Національна програма інформатизації» (1998 р.)). З іншого боку, повільний рух інформатизаційних процесів в Україні доводить, що в науковій, політичній та управлінській організаційних структурах держави посилюється критерій рефлективності, який сприяє появі критичного ставлення до майбутнього. На основі тих же інформаційних процесів усі перелічені структури сьогодні здійснюють збір та аналіз інформації, що надає їм можливість вибору свого майбутнього через раціональну модернізацію. Україна на початку XXI століття, що доводять статистичні показники стану інформаційних продуктів і послуг на національному ринку, відмовилась від стихійного запозичення та застосування інформаційних інновацій та зайняла послідовну позицію відносно першооснов формування модернізованого суспільства, що відповідає усталеній практиці поетапного наукового дослідження.

[1]Уэбстер Френк. Теории информационного общества / Френк Уэбстер; Пер. с англ. М. В. Арапова, Н. В. Малыхиной; Под. ред. Е. Л. Вартановой. – М., 2004. – 400 с. [2]Алексеева И. Ю. Возникновение идеологии информационного общества. – 1999. – № 1. – С. 30–35. [3]Мастяница Й. У., Соснін О. В., Шаманський А. Є. Інформаційні ресурси України: проблеми державного регулювання; Монографія / Й. У. Масляниця, А. Є. Шаманський, за ред. О. В. Сосніна. – К.: НІСД, 2002. – 141 с. [4]Уэбстер Френк. Теории информационного общества / Френк Уэбстер; Пер. с англ. М. В. Арапова, Н. В. Малыхиной; Под. ред. Е. Л. Вартановой. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 400 с. [5]Friedman T. The Lexus and the Olie Thee. – New York: Harper Collins, 1999. [6]ЮНЕСКО и информационное общество для всех. Концептуальний документ. С–11–96/WS/4. Париж, 1996. – 16 с. [7]Терентьев А. Мироустройство начала XXI века: существует ли альтернатива «Американской империи» / А. Терентьев // Мировая экономика и международные отношения. – 2004. – № 10. – С. 35–46. [8]Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: Монографія / Є. А. Макаренко. – К.: Наша культура і наука, 2000. – 368 с. [9]Зернецька О. В. Глобальний розвиток системи масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька. – К, 1999. – 268 с. [10]Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія / О. П. Дубас. – К, 2004. – 208 с. [11]Наджос А. І. Інформаційні стратегії впливу американської преси на соціально-політичний процес в Україні: Автореф. дис. … канд. філол. наук. Київ. нац. ун-т Т. Шевченка / Ін-т журналістики. – К.; 2002. – 20 с. [12]Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. Пер. с англ. / Даниел Белл. – М.: Academia, 1999. – 956 с. [13]Giddens Anthony. The Social Theory and Modern Sociologi. – Cambrige: Polity, 1987. – P. 27. [14]Giddens Anthony The Third Way: The Renewal of Social Democracy. – Cambrige: Polity, 1998.

Лариса Рева

Літературно-біографічні видання кінця XX – початку XXI століття як джерельний ресурс формування іміджу України

Багатовікова етнічна історія України та українців характеризується яскравою самобутністю, що знаходить свій прояв і в культурі, і в усній народній творчості, і в літературі. Біографії відомих українців – органічна частина нашого духовного і культурного спадку.

Немає в Україні жодного регіону, не освяченого десятками імен національних подвижників культури, серед яких письменники, композитори і музиканти, актори і режисери, художники і скульптори, майстри народної творчості і народного виконавського мистецтва, а це вже сотні імен, закарбованих на сторінках нескінченного українського літопису.

Невичерпне багатство української культури – стилів, художніх течій і шкіл, які мають багатовікове коріння, – ма-